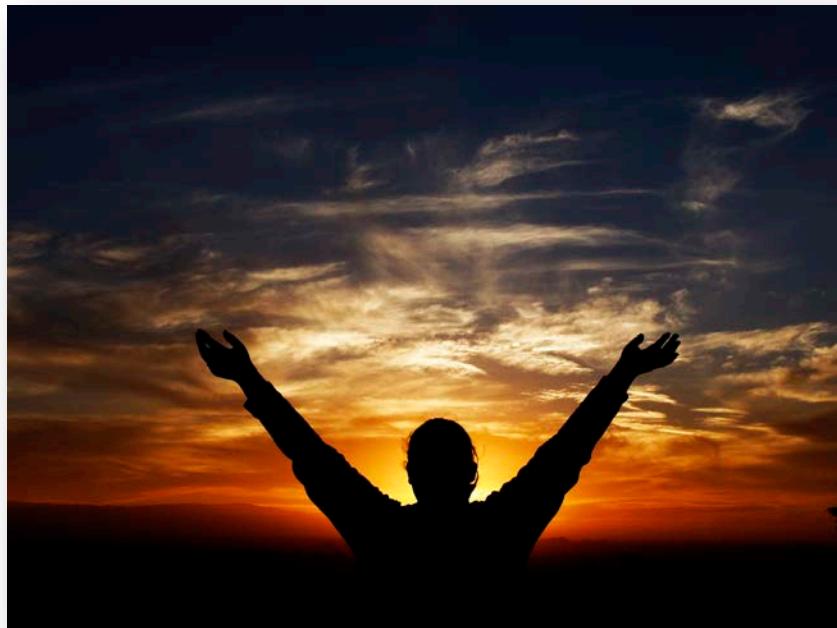

Yiras Shomayim: Simple to Achieve or a Level to Aspire Towards?

**Rabbi Efrem Goldberg
Boca Raton Synagogue**

1. *Devarim 10:12*

וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שֶׁאָל מַעֲמָךְ כִּי אַמְּדָנָה
לִירָאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְלִכְתָּב בְּכָל־דְּرָכָיו וְלְאַהֲבָה
אֹתוֹ וְלְעַבְדָּל אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־
נֶפֶשֶׁךָ: לְשִׁמְרָה אֶת־מִצְוֹת יְהוָה וְאֶת־חֲקָתָיו אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצֻוּךְ הַיּוֹם לְטוֹב לְהָ: הַן לְיְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַשָּׁמִים
וְשָׁמַיִם הַשָּׁמִים הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ: רַק בְּאַבְתִּיךְ
חִשְׁקָה יְהוָה לְאַהֲבָה אֹתוֹתָם וַיַּבְחרֵר בָּזְרָעָם אֲחָרוּתָם בְּכָסֶם
מִכְלָהָעָם בְּיּוֹם הַזֶּה: וּמְלֹתָם אֶת עַרְלָתָה

¹² Now, O Israel, what does HASHEM, your God, ask of you? Only to fear HASHEM, your God, to go in all His ways and to love Him, and to serve HASHEM, your God, with all your heart and with all your soul, ¹³ to observe the commandments of HASHEM and His decrees, which I command you today, for your benefit. ¹⁴ Behold! To HASHEM, your God, are the heaven and highest heaven, the earth and everything that is in it. ¹⁵ Only your forefathers did HASHEM cherish to love them, and He chose their offspring after them — you — from among all the peoples, as this day. ¹⁶ You shall cut away the barrier of your heart and no longer stiffen your neck. ¹⁷ For HASHEM, your God — He is the God of the powers and the Lord of the lords, the

2. *Berachos 33b*

The Gemara presents another teaching of R' Chanina:

הַכֵּל בְּרִי שָׁמִים חַיִּין – And R' Chanina said: **הַכֵּל בְּרִי שָׁמִים חַיִּין –** Everything is in the hands of Heaven except for the fear of Heaven,^[39] שָׁגָגָר „וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה הִי אֱלֹהֶיךָ שֶׁאָל
קָמָעָךְ בַּיּוֹם תִּרְאָה“ – as it states: **And now, Israel, what does Hashem, your God, ask of you, but merely to fear [Hashem, your God].**^[40]

The Gemara asks:

אָטוֹ וַיַּרְא שָׁמִים מִילְתָּא וּטְרָתָא הִיא – Is fear of Heaven, then, a small matter, as the verse implies?^[41] How could that be? וְזַקְאָמָר רַבִּי חַנִּינָא – Why, R' Chanina said in the name of R' Shimon ben Yochai: אֵין לוֹלְהַקְדּוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא – The Holy One, Blessed is He, has nothing in his treasure house other than a store of the merit of fear of Heaven, שָׁגָגָר „וַיַּרְאָתָה הִיא אַוְצָרָיו“ – as [the verse] states:^[42] the fear of Hashem, that is His treasure. If the fear of Heaven is the only achievement that Hashem values sufficiently to store it, it is, of necessity, a great matter.

The Gemara responds:

אֵין לְבִי מִשָּׁה מִילְתָּא וּטְרָתָא הִיא – Yes! For Moses, who uttered this verse, it was a small matter, and he referred to it as such. פָּשַׁל לְאַדְם שְׁפִיבְקָשִׁים – For R' Chanina said: פָּשַׁל לְאַדְם שְׁפִיבְקָשִׁים – The situation is analogous to the case of a person from whom a large utensil was demanded and he had it available. דַּוְקָה עַלְיוֹ בְּכָלִ קְטָן – The utensil thus appears to him like a small utensil that is easy to acquire. קְטָן וְאֵין לוֹ – If, however, they demanded a small utensil from someone who does not have it – דַּוְקָה עַלְיוֹ בְּכָלִ גָּדוֹל – it appears to him like a large utensil that is hard to acquire.^[43]

3. *Kli Yakar*
R' Shlomo Efraim Luntschitz
(1550-1619)

ראו כל הנוראות אשר עשה ה' למען תהית יראוו על פניהם, או וודאי היה שואל ובר גדור כי וודאי קשה להכניס את האורם בעול היראה כי רב הוא. אמנם ועתה רצה לומר הדור הזה אתם ראו (וימתה ב לא) כי בעיניכם ראתם כל הנוראות אשר עשה האלהים כדי שייראו מ לפני נוכחות מוגלים במדות היראה, לפיכך ועתה באשר הוא שם שאלת קטנה ה' שואל מעמך, וזה שאמרו לגביה משה זה דור המדבר שהיו בזמן משה, להם וודאי מילחאת זוטרתי היראה, וממן היראה יבא למדרגת האהבה, זהו שנאמר ולא אהבה אותו. ומשיים לטוב לך היינו קובל שכיר כפירוש רש"י, והזכירו בסוף לומר שסוף השכר לבא מעצמו ולא שתהייה תחילת כוונת עשייתך לשם קיבול פרש:

יב) ועתה ישראל מה ה' אללהיך שאל מעמך כי אם ליראה. רוז"ל אמרו (רכות לג) וכי היראה מילתא זוטרתי היא, אין לגביה משה זוטרתי היא. ומקשים כאן וכי בעבור זה אמר לכל ישראל מה ה' שואל מעמך. ויש מתרצים לגביה משה הינו כשהיו ישראל אצל משה שהיה מדריכם במדת היראה, אז זוטרתי היא:

ואני אומר שהזהו כוונת הפסוק שאמר ועתה ישראל, מה הוא ועתה, אלא לפי שנאמר אתה ב' ויודעתם היום כי לא את בניכם אשר לא ידעו ולא ראו את מוסר ה' אלהיכם וגוי, וכל הסיפור עד עיניכם הראות את כל מעשי ה' וגוי, כך ביאורו, אילו בקשתני היראה מן בניכם אשר יקומו מאחריכם אשר לא

4. *Ruach Chaim* 4:23

R' Chaim Voloziner

1749-1821

וראמ"ר 'החיים לידון לידע להודיע' כו'. כי אכן עוני העבירה אינו על דרך נקמה, רק הוא על דרך (מקליס ג) "חשב אנו ש עד דכא ותאמ' שוכבו בני אדם" ר"ל כדי שישכו, אבל לא על דרך נקמה. וכך נבראו מזיקים ומחבלים בעולם לעשות דין בעולם, כדי שייבינו בני אדם שהוא מהשיות ויראו מ לפני כמו שכתב בחותם הלבבות (ענ"ל אמר ק' פ"ז), שהוא כוש מלירא מהבראים, בהיות יראת ה' עליון וכבטוח בתשד אל כל היום. וכאשר יש עליון יראת ה' אין לו לירא משום דבר, אבל אם אינו ירא מהשיות הוא ירא מהבראים מהרבה ארונות והרבה דובים, והרבה לסתיט המזווים בעולם, אשר באמת צריך לירא מהם מי שאינו ירא מה.

ולזה אמר משה (ינليس ג, יט) "מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה'". ר"ל כיוון שעל כרחיו יש לו לאדם יראה מהרבה דברים רעים, הלא טוב טוב לו להפוך היראה לטוב לירא מאות ה', ואו ינצל מכל היראה שיש בעולם. זהה באמת דבר קטן ומה ה' אלהיך שואל מעמך, ואם כן איפוא על ידי היראות הרבה שיש בעולם מוה יבראו ליראה את ה'.

5. *Rambam*
Hilchos Yesodei Ha'Torah 2:1

א יסוד היסודות ועמוד החקמות – לירע שיש שם מצוי ראשון, והוא ממציא פל נמצא. ובכל הנמצאים, ממשים וארץ ומה שביניהם, לא נמצאו אלא מאמתת המצא.

CHAPTER ONE

1. The foundation of all foundations and the pillar of wisdom is to know that there is a Primary Being who brought into being all existence. All the beings of the heavens, the earth, and what is between them came into existence only from the truth of His being.

6. *Rambam*
Sefer Ha'Mitzvos

האמינו מציאות הבורא יתברך – והוא: ש"ש-שם נמצא" שלם בכל-דרכיו מציאות. הוא עת"מ מציאות הנמצאים בכם; בו קיומ מציאותם ומפני קיומם. ואל נעה על-הרב העדר מציאותו, כי בהuder מציאותו – נתבטלה מציאות פל-המצאים ולא נשאר "נמצא" שתתקיים מציאותו. ואם נעה על-גבינו העדר הנמצאים בכם וויהו – לא תבטל מציאות שם יתברך ולא תברך". (וain הקמדות והאזכנות אלא לו לובדו, יתברך שמוי")

א (בבא מציעא נה). ז שם לואי לנגאי ג ירושלי חנינה פ"ב. ה"א). ב מה המקום יותר מתאים מכל החיבורים الآخרים. ה העיקר. י התיבה להאמין" אינה במקור הערבי הוצאה הולצת. ובתרגם העברי הוצאה הני' מוקפת היא בסוגרים – מפני שרבענו ז"ל לא היה עיקר זה דבר שבאונה. אל דבר מושכל שהוכח באאות ומופתים. אנחנו לא הייפנו – מפני שרבים מחכמי ישראל ביארו את "אני מאמין באמונה שלמה" מלשון אמונה אומן ישעה זה, א) ומלשון חכינו: האمنت בדברים (שבועות 16). ופירשו: אני משוכנע ווודע ידיעה נאמנה. כלו: במציאות שאין כמו: מציאות שאינה מותנה ותלויה באחרים; מציאות שאינה מוגבלת לא מקום – שהוא מקום של עולם

Mitzvah I

ו – לא היה שי' י' התורה

To believe in the Divinity - to believe that there is a Cause ^ו and a Reason which is the Maker of all the creations, as the Exalted One has said (*Exodus* 20:2, *Deuteronomy* 5:6): "I am the L-rd your G-d." And our sages have stated (*Makkoth* 23a): "Six hundred and thirteen mitzvoth were stated to Moses on Sinai. Whence is this derived? (*Deuteronomy* 33:4): 'Torah was commanded to us by Moses.'" That is, the numerical equivalent [*gematria*] of *Torah* is 613. They then ask: "But is this the *gematria* of *Torah*? Is it not 611?" And they answer: "'I am the L-rd your G-d' and 'You shall not have any other gods before Me' were heard from the mouth of the Omnipotent One." It is clear, then, that "I am the L-rd your G-d" is included in the 613 mitzvoth, and it is the commandment to believe, as we have explained.

7. Kovetz Ma'amrim
R' Elchanan Wasserman
1874-1941

7. Kovetz *He'aros*
 R' Elchanan Wasserman
 1874-1941

ותחת אשר בדורות הקודמים היו הפושעים בושים קצר והיו צריכים לעשות מעשיהם בהסתדר ולמצוא אמתלאות להנאהותיהם. הנה עתה לא די שאינם מתבישים אלא אדרבא מתגאים ומתפארים בעשותם ביד רמה נגד התורה גם במקום שאין להם שום תועלת — גם מדומה — מזה,ديدוע ממעשי הייעוסעקס במדינה האדומה ובכל הארץות ובפרט באה"ק, ונעשה חבורות מהרסי האמונה "אפיקורסים קליזוליך" ("מוסעדי אפיקורסים"). והקדוש בעל ח"ח ז"ל היה אומר כי זה נרמו בכתב ריש נצבים (דברים כ"ט, י"ח) "כי בשיריות לבי אלך" — "במראות לבי" (רש"י שם), הינו שכן היא שיטתי, וההורץ והגולן אומר כי איןני רוץ פשוט אלא קאמוניסט אני, ושיטת הקאמוניזם נראית בעיני. וע"ז אמר הכתוב "לא יאהה ה' סלוח לו וגוי" (שם), אם יעשה לו "שיטה" לעבור על דברי התורה, זהו רע יותר מכל פורקי עול. ורואים אנו במדת הדין שפוגעה בנו בעת האחרונה אין היא מדחה כנגד מדחה ממש, כי לפני המשים שנה שהיו פוגורומים ברוסיה, וידוע שננדרו ע"י הממשלה, אבל זה היה בחשאי קצת, ולפניהם היו מענישים בעונש כל לרוצחי נפשות, דומה דמן דקטיל לשלים ארבע זווית. אמנים לא הגיעו למדרגה זו שתהא להמשלה "פראגרמא" (תוכנית) בדרך רשמי להשמיד את כל היהודים. אבל ביום האחרון אנו רואין כי ממשלה ידועה מפרסמת ומכרזת גליי לכל "שיטה" ממש לאבד את כל היהודים, זה לעומת זה אה"ח 1234567 ממש.

ט) ובזה יש מקום לבאר הא דפרק בגמ' (ברכות לג:) אותו יראה מילתא זוטרתא היא, ומשני אין לגבי משה מילתא זוטרתא היא, וצריך ביאור מה בכרך הא הכתוב לכל ישראל נאמר ולא למשה בלבד ואצלם לאו מילתא זוטרתא היא (עיי"ש ב Maharsh"א בחא"ג). וייל לפि המבוואר דיסורי האמונה מוכרכין אלא שרצונותיו של האדם להפרחות מטען שכלו, ונמצא דהאמונה מצד עצמה קלה מאד להשיגה ומצד השני היא קשה מאד, כי הרצון ישפייע על השכל להטעותו. ודעת המקשן היה מאחריו שבפועל קשה להשיג את היראה (הבאה ע"י האמונה) לא שיין לשון הכתוב "מה", והתרצן השיב דזה חווין שאצל משה הייתה היראה מילתא זוטרתא מפני שרצונותיו לא משלו עליו, אלא הוא משל עליון, ומוכחה מזה דהיראה מצד עצמה לווי רצונותו של האדם היא מילתא זוטרתא לירא ממי שבידו نفس כל חי, ושפיר שיין לומו לשון "מה" מאחר שמצד עצמה אינה קשה כלל להשיגה.